

عنوان مقاله:

سه گانه منظرآیینی

محل انتشار:

فصلنامه منظر، دوره 13، شماره 56 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 1

نویسنده:

سید امیر منصوری - استادیار دانشکده معماری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

منظر آیینی ترکیبی از مکان، رویداد و نمایش است که وجه نمایش در آن قوی تر از انواع دیگر منظر است. در منظر آیینی «تماشا» و «مشارکت» رکن است. بازیگران منظر آیینی انسان های عادی هستند، تماشاگرانی که در فهم نمایش مشارکت می کنند نیز از همان جنس هستند. منظر آیینی آنچنان که در مورد اسطوره نیز صادق است، راوی تاریخ نیست؛ بلکه از تمایلات، نگرانی ها و جهان بینی های گذشته حکایت می کند. لذا داوری آن به عنوان امر واقع و روایتی از تاریخ، به نتایج ضدفرهنگی خواهد انجامید. مراسم قالیشوین مشهد اردهال، منظر آیینی است که نکته جالب آن ترکیب اسطوره های دو فرهنگ قبل و بعد از اسلام ایران در یک مراسم است. زمان رویداد، دومین جمعه ماه مهر، برگرفته از تاریخ ایام سعد ایران باستان، و اجرای آن خونخواهی امامزاده است. نمادهای مراسم آن قدر متنوع و ترکیبی است که رمزگشایی آن ها می تواند دریچه های زیادی به شناخت فرهنگ ایران باز کند. اگرچه مراسم قالیشوین منظر آیینی تدریجاً شکل گرفته و دارای تطورات بسیار تاریخی است، اما اخیراً اقداماتی با هدف خوانش ایدئولوژیک از مراسم مطرح شده که ممکن است بعد تاریخی و اسطوره ای آن را در مخاطره قرار دهد. باید دانست منظر آیینی الزاماً با خوانش عقلانی و فایده گرایی مستقیم قابل ارزیابی نیست؛ بلکه درست تر آن است که به عنوان نمادی از فرهنگ گذشته در ارتباط با مکان مورد توجه قرار گیرد. تلفیق نمایش چوب بدستان مراسم با هیجان نوحه خوانی و مشارکت همزمان بازیگران و تماشاچیان در مراسم، حس خاصی از یک حادثه مهم در گذشته سرزمین ایجاد می کند که ارتباط آن با خونخواهی امامزاده به مراسم سمت وسوی عدالت خواهی نیز می بخشد. سه گانه منظر آیینی قالیشوین را باید حفظ کرد.

کلمات کلیدی:

سه گانه منظر، منظر آیینی، رویداد، مراسم قالیشوین

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1280757>

